

ПОНЯТТЯ ТА ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ПРОКУРОРА З ІНШИМИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Україна, відповідно до Основного закону, є правовою державою, тобто державою, в якій дотримуються принципів верховенства права, прав і свобод людини та громадянина, законності та справедливості. Впровадження та дотримання закріплених Конституцією принципів сприяє зміцненню правової держави в Україні. Однак, як і в будь-якій державі, є виклики та проблеми, які потребують постійної уваги та зусиль для їх подолання. Реформи у сфері правосуддя, боротьба з корупцією, забезпечення прав і свобод громадян залишаються важливими завданнями на шляху до зміцнення правової держави в Україні та становлення її як ефективної держави.

Ефективність діяльності держави та наданих нею послуг перебуває у прямій залежності від того, наскільки продуктивною та злагодженою є взаємодія всієї системи органів державної влади між собою. Така взаємодія набуває нового змісту, якщо говорити про сферу запобігання та боротьби зі злочинністю. Остання є досить динамічною в сучасному світі, що вимагає від правоохоронних органів максимальних зусиль задля зменшення рівня злочинності та підвищення авторитету до агентів держави, що реалізують таку діяльність. Так, проаналізувавши кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень за період з січня по червень 2024 року за інформацією Офісу Генерального прокурора, бачимо, що їх обліковано 263132 випадків [1]. За аналогічний період 2023 року зареєстровано 258424 випадків вчинення кримінальних правопорушень [1]. Очевидним видається той факт, що кількість таких правопорушень суттєво зросла, що підтверджує нашу тезу про необхідність підвищення ефективності взаємодії органів, на які покладено функції боротьби зі злочинністю. Вважаємо, що саме працюючи спільно різні органи державної влади зможуть досягнути позитивного результату в цьому напрямку. Звичайно, це не єдиний спосіб досягнення результативності в окресленому напрямку, але, як нам видається, він відіграє важливу роль в досягненні позитивного результату. На цьому наголошують і науковці у своїх доробках. Так, ефективність розслідування та попередження злочинів значною мірою залежить від успішності взаємодії суб'єктів кримінального переслідування та осіб, які своїми діями сприяють такій діяльності правоохоронних органів [2, С. 170]. Успішна взаємодія суб'єктів кримінального переслідування та осіб, які сприяють роботі правоохоронних органів, створює умови для оперативного та результативного розслідування злочинів, зменшення рівня злочинності та підвищення безпеки суспільства.

В цьому напрямку, вважаємо за доцільне вести мову про співпрацю органів правопорядку, а саме прокуратури, як органу, що здійснює процесуальне керівництво в рамках кримінального провадження та інших правоохоронних органів. На рівні законодавчих актів поняття такої взаємодії встановити досить важко. Звернувшись до наукових праць, можна навести

декілька прикладів роз'яснення поняття взаємодії. Так, під взаємодією розуміють виконання певних спільних дій. Спільна, погоджена діяльність відповідних суб'єктів під час здійснення досудового розслідування з чітким розподілом між ними повноважень [3, С. 5], - ще одне визначення поняття взаємодії у сфері кримінальної юстиції. Таким чином, можемо дещо підсумувати, що взаємодія органів прокуратури та інших правоохоронних органів – це передбачена законодавством спільна, узгоджена діяльність прокуратури та інших органів правопорядку, реалізована у передбачених законом формах та порядку, спрямована на досягнення наперед визначеної мети з використанням конкретних способів та засобів.

Стосовно форм такої взаємодії, найбільш прийнятним, на нашу думку, є розуміння форм взаємодії через концепцію форм координації органами прокуратури правоохоронних органів. Координація часто включає в себе взаємодію як один із елементів, необхідних для узгодження дій і досягнення спільних цілей. Тоді як взаємодія може відбуватися без формальної координації, але її ефективність може бути підвищена через координаційні механізми. Координація зазвичай має більш формальний і структурований характер, в той час як взаємодія може бути більш гнучкою та неформальною. Вона спрямована на забезпечення узгодженості та уникнення дублювання зусиль, тоді як взаємодія сприяє обміну інформацією та спільному вирішенню проблем. В умовах ефективного державного управління та правоохоронної діяльності координація та взаємодія доповнюють одна одну, забезпечуючи комплексний підхід до вирішення складних завдань та досягнення спільних цілей. До форм взаємодії можуть належати: проведення координаційних та спільних нарад, створення міжвідомчих груп, здійснення спільних виїздів у регіони для проведення узгоджених дій, перевірок і надання допомоги місцевим правоохоронним органам у протидії злочинності, обмін аналітичною інформацією з питань протидії злочинності, проведення спільних аналітичних досліджень, розробка спільних наказів, а також підготовка листів інформаційного характеру і документів організаційного та методичного спрямування, розробка і забезпечення виконання спільних планів із запобігання, виявлення та припинення кримінальних правопорушень, усунення причин та умов, які сприяли їх вчиненню, взаємне використання можливостей з підготовки і навчання кадрів, організація та проведення спільних тренінгів, семінарів, конференцій та інших заходів із метою підвищення кваліфікації працівників органів прокуратури та правоохоронних органів, розробка пропозицій з питань удосконалення системи кримінальної юстиції та правового регулювання у сфері протидії злочинності [4]. Крім того, окремою формою взаємодії також є і контроль за виконанням узгоджених заходів. Така форма є необхідною задля забезпечення правильної та ефективної взаємодії, а також спрямована на досягнення конкретно визначених результатів спільних заходів.

Наведені форми взаємодії є досить чіткими та сприяють досягненню цілей, для яких вони реалізуються. В той же час поняття такої взаємодії, а також самі форми не передбачені на рівні закону, що на нашу думку є не зовсім правильним. У зв'язку з цим рекомендується законодавцеві виправити таку прогалину та ввести поняття взаємодії органів прокуратури з іншими правоохоронними органами, її особливості, принципи, завдання, форми в закон України «Про прокуратуру».

Список використаних джерел:

1. Статистична інформація Офісу генерального прокурора. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
2. Кіпер О.О. Механізм взаємодії слідчого з прокурором: недоліки та шляхи вдосконалення. Юридичний науковий журнал. № 1/2017.
3. Пивоваров В.В. Взаємодія органів досудового слідства та дізнання при розслідуванні кримінальних справ. Право. 2006. 176 с.
4. Про затвердження Порядку координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності Наказ Офісу Генерального прокурора від 08.02.2021 № 28.